

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
«СПІВПРАЦЯ ВЧИТЕЛЯ З БАТЬКАМИ В НУШ»

освітньої програми Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня бакалавр

III курс, 5-й семестр

I. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів – 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>репродуктивні, пояснювально-ілюстративні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традуктивні.</i> 4. Інноваційні: <i>проектні, інтерактивні, методи дистанційного навчання.</i>
Загальна кількість годин - 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
20	4	
Практичні заняття:		
16	8	
Лабораторні заняття:		
3	-	
Самостійна робота:		
51	78	
Співвідношення аудиторних годин і годин СРС:		
$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{8}$	
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 3 - самостійна робота: 4		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
Мова навчання – українська		

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процес співпраці вчителя з батьками в НУШ.

Міждисциплінарні зв'язки: даний освітній компонент враховує попередню підготовку студентів із фахових дисциплін: педагогіка та усі методики початкового навчання; забезпечує базу для наступного поглиблення знань, умінь та навичок у ході педагогічних практик.

Мета і завдання навчальної дисципліни – поглибити знання здобувачів вищої освіти про напрями співпраці школи та сім'ї, стратегії взаємодії з батьками здобувачів освіти, різні форми та засоби комунікації з батьками учнів у контексті вимог Нової української школи.

II. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№	Результати навчання	Компетентності
1	ПР-01 Організувати різні форми спілкування (монологічні, діалогічні та полілогічні) з усіма учасниками освітнього процесу в початковій школі, представниками громади, враховуючи повагу до прав людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.	СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу; планувати та організувати взаємодію з батьками молодших школярів засобами різних методів, форм співпраці та надавати їм консультативну допомогу щодо сімейного виховання дитини; формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.
2	ПР-11 Проводити наукові педагогічні дослідження, працювати з психолого-педагогічною, методичною літературою; збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності; формувати конструктивні ідеї щодо розв'язання проблеми дослідження, а також описувати, аналізувати та критично оцінювати одержані експериментальні дані.	СК-8. Здатність здобувача вищої освіти збирати, інтерпретувати, застосовувати дані та проводити наукові педагогічні дослідження у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності, формулювати конструктивні ідеї щодо розв'язання проблеми дослідження, описувати, аналізувати та критично оцінювати одержані експериментальні дані для формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.
3	ПР 16 Забезпечувати безпеку професійної діяльності у звичайних та форс-мажорних обставинах, будувати стратегію співпраці, використовуючи основні види спілкування педагогів з дорослими людьми, колегами, іншими фахівцями в рамках реалізації оптимальної розвивальної траєкторії розвитку особистості дитини з урахуванням її індивідуально-типологічних властивостей та інтересів; використовувати різні форми та засоби комунікації з батьками з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі початкової школи.	СК-12. Здатність здобувача вищої освіти на засадах партнерської взаємодії чітко доносити інформацію, ідеї учасникам освітнього процесу, фахівцям і не фахівцям початкової освіти; формувати проблеми, що виникатимуть у процесі виробничої діяльності, пропонувати шляхи їх вирішення з опорою на існуючий та власний педагогічний досвід.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 години.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)					Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Практичні	Лабораторні	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	СРС	
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади співпраці вчителя з батьками В НУШ												
1	Тема 1.1. Сім'я як соціальний інститут.	4	2	2	-	5	0,5	0,5	-	-	8	
2	Тема 1.2. Особливості	5	3	2		5	1,5	0,5	1	-	10	

	виховання у різних типах сімей.										
3	Тема 1.3. Психолого-педагогічна характеристика різних типів сімей: благополучної та неблагополучної.	4	2	2	-	10	2	1	1	-	10
4	Тема 1.4. Педагогічне партнерство закладу освіти та сім'ї.	4	2	2		10	1	1	-	-	10
5	Тема 1.5. Психолого-педагогічна культура батьків.	4	2	2		5	1,5	0,5	1	-	10
6	Тема 1.6. Співпраця школи та сім'ї як важлива умова успішного навчання та виховання молодшого школяра.	5	3	2		5	1,5	0,5	1	-	10
Змістовий модуль 2. Інновації у співпраці вчителя з батьками молодших школярів											
7	Тема 2.1. Діагностика виховних можливостей сім'ї	5	2	2	1	5	2	1	1	-	10
8	Тема 2.2. Сучасний вітчизняний та зарубіжний досвід впровадження інноваційних технологій в роботі з батьками молодших школярів	8	4	2	2	5	2	1	1	-	10
Разом: 90 год.		39	20	16	3	50	12	4	8	-	78

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями та темами

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади співпраці вчителя з батьками

Тема 1.1. Сім'я як соціальний інститут.

1. Поняття про сім'ю як соціальний інститут. Історія розвитку української сім'ї. Типологія сім'ї.
2. Функції сім'ї. Стилі та принципи сімейного виховання.
3. Труднощі сучасної української сім'ї у справі виховання молодших школярів та шляхи їх подолання.
4. Особливості та перспективи розвитку сучасної української сім'ї.

Тема 1.2. Особливості виховання у різних типах сімей.

1. Специфіка виховання в багатодітній сім'ї.
2. Специфіка виховання у неповній родині.
3. Особливості виховання у прийомних сім'ях.
4. Особливості виховання у конфліктних сім'ях.
5. Особливості виховання дітей в умовах дитячого будинку сімейного типу.

Тема 1.3. Психолого-педагогічна характеристика різних типів сімей: благополучної та неблагополучної.

1. Характеристика благополучної та неблагополучної сім'ї.
2. Порушення виховної функції сім'ї.
3. Сутність та види насильства в сім'ї.
4. Шляхи вдосконалення профілактичної та корекційної роботи щодо сімейного насильства над дітьми.

Тема 1.4. Педагогічне партнерство закладу освіти та сім'ї.

1. Сутність понять «співробітництво», «співпраця», «взаємодія».
2. Батьки як важливі, необхідні й цінні партнери у процесі навчання молодших школярів.
3. Партнерство та відкрита комунікація з батьками молодших школярів.

4. Механізм узгодження різних позицій, наявність домовленостей (правил взаємодії), дотримання етичних норм.

Тема 1.5. Психолого-педагогічна культура батьків.

1. Психолого-педагогічна культура батьків: поняття та складові.
2. Рівні педагогічної культури батьків.
3. Організація та методичні аспекти формування психолого-педагогічної культури батьків

Тема 1.6. Співпраця школи та сім'ї як важлива умова успішного навчання та виховання молодшого школяра.

1. Традиційні та нетрадиційні форми співпраці вчителя з батьками учнів.
2. Батьківські збори як провідна форма роботи вчителя з батьками учнів.
3. Технологія підготовки та проведення батьківських зборів.
4. Труднощі в налагодженні співпраці між школою і батьками.
5. Участь педагогів і батьків в організації екскурсій, додаткових занять.
6. Особливості співпраці з батьками дітей з особливими освітніми потребами.

Змістовий модуль 2. Інновації у співпраці вчителя з батьками молодших школярів

Тема 2.1. Діагностика виховних можливостей сім'ї.

1. Мета, завдання й етапи діагностики виховного потенціалу сім'ї.
2. Соціально-етичні принципи та правила діагностики.
3. Характеристика типових труднощів у педагогічному вивченні сім'ї.

Тема 2.2. Сучасний вітчизняний та зарубіжний досвід впровадження інноваційних технологій в роботі з батьками молодших школярів.

1. Вітчизняний та зарубіжний досвід інформатизації освітнього середовища.
2. Просвітницька дистанційна робота (просвіта батьків).
3. Зворотній зв'язок як засіб включення до єдиного комунікативного освітнього простору.
4. Сайт школи як джерело інформації навчального, методичного або виховного характеру для батьків.
5. Проведення дозвіллевих заходів за участю батьків.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№ з/п	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форма виконання/звітності
1	Змістовий модуль 1. Теоретичні засади співпраці вчителя з батьками Тема 1.1. Сім'я як соціальний інститут.	Написання есе на одну з тем: 1.Труднощі сучасної української сім'ї у справі виховання та шляхи їх подолання. 2.Особливості та перспективи розвитку сучасної української сім'ї	Есе
2	Тема 1.2. Особливості виховання у різних типах сімей.	1.Підготуйте інформацію про досвід виховання дітей в умовах дитячого будинку сімейного типу.	Реферат
3	Тема 1.3. Психолого-педагогічна характеристика різних типів сімей: благополучної та неблагополучної.	2. Підготуйте презентацію на тему: «Зміст роботи з батьками щодо попередження та подолання насильства над дітьми».	Презентація
4	Тема 1.4. Педагогічне партнерство закладу освіти та сім'ї	1.Підготуйте презентацію на тему: «Специфіка організації партнерської взаємодії у закладі освіти та сім'ї» 2. Розробіть власний шаблон прикладу	Презентація Творчий проект

		«Угода співпраці батьків та школи»	
5	Тема 1.5. Психолого-педагогічна культура батьків.	1.Твір-роздум: «Як підвищити психолого-педагогічну культуру сучасних батьків?».	Твір-роздум
6	Тема 1.6. Співпраця школи та сім'ї як важлива умова успішного навчання та виховання молодшого школяра	1.Розробіть поради для вчителів щодо ефективного залучення батьків до співпраці 2. Розробіть батьківські збори на тему: «В нашому класі навчається дитина з ООП»	Творчий проєкт Проект батьківських зборів
7	Змістовий модуль 2. Інновації у співпраці вчителя з батьками молодших школярів Тема 2.1. Діагностика виховних можливостей сім'ї	1.Створити добірку методик для діагностики взаємостосунків у родині дітей молодшого шкільного віку 2.Розробити анкету для батьків з метою отримання інформації про побажання щодо виховного процесу, задоволеність / невдоволення батьків, проблемні питання у виховній діяльності закладу освіти	Комплекс методик Анкета
8	Тема 2.2. Сучасний вітчизняний та зарубіжний досвід впровадження інноваційних технологій в роботі з батьками молодших школярів	1.Презентація на тему: «Досвід впровадження інноваційних технологій в роботі з батьками молодших школярів у освітніх системах країн зарубіжжя» (країни за вибором студента) 2. Проаналізувати корисні, на Вашу думку, мобільні додатки для співпраці школи з батьками 3. Зробити добірку (не менше 5) тренінгових вправ, які може використати вчитель під час взаємодії з батьками молодших школярів	Презентація Творче завдання Добірка тренінгових вправ

VI. Контроль якості знань студентів

5.1. *Форми і методи поточного контролю*

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, практичні завдання.

5.2. *Форми і методи підсумкового контролю*

Залік

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

1. Батьки та школа онлайн / офлайн. Як запобігти непорозумінням і конфліктам. Київ : Основа, 2022. 141 с.
2. Коханова О.П. Психологія партнерської взаємодії в освіті: навчально-методичний посібник. Київ: Вид-во ПП Щербатих О. В., 2011. 104 с.
3. Маценко Л.М. Педагогіка сімейного виховання: навч. посіб. Київ : ДАКККіМ, 2011. 293 с.
4. Нова українська школа: організація взаємодії з батьками учнів початкової школи: Навчально-методичний посібник / Тетяна Бабко, Ольга Банах, Алла Вознюк, Галина Коломоєць, Ліліана Кудрик, Олена Мельник. – Київ: Видавничий дім «Освіта», 2020. – 208с.
5. Онищенко І. В. Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників. Київ : Вид. група «Основа», 2020. 141 с.

6. Онищенко І. В. Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками третьокласників. Київ : Вид. група «Основа», 2020. 176 с.
7. Ордановська А.В. Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками другокласників. Київ : Вид. група «Основа», 2019. 144 с.
8. Працюємо разом: дитина з особливими потребами в школі. Довідник для батьків. Досвід Канади: посіб. – К.: Паливода А.В., 2012. – 50 с. 12. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти : [посіб. для вчителів і методистів почат. навч.] / О. Я. Савченко. – Вид. 2-ге, доп., перероб. – К. : Богданова А. М., 2009. – 225 с.
9. Психологічні ресурси взаємодії школи, сім'ї, громади: практичний посібник / за ред. Г. М. Бевз, М. С. Каніболоцької; Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2021. 134 с.
10. Резніченко І. Педагогічне партнерство сім'ї і школи в умовах НУШ. Психолого-педагогічні проблеми сільської школи. 2018. Вип. 59. С. 279–285. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ppps_2018_59_35
11. Стащак О. Трикутник партнерства: педагоги – діти – батьки. Особистість. 2015, № 15. С.9.

VIII. Інформація про викладача

Викладач	КОВАЛЬ ТЕТЯНА ВАСИЛІВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри/факультету	Доцент кафедри педагогіки та методики початкового навчання педагогічного факультету https://pf.npu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pedahohiky-i-metodyky-pochatkovoho-navchannia-fpp/pro-kafedru-pmpn#portfolio-vykladachiv-kafedry-pmpn
Електронна адреса	t.v.koval@npu.edu.ua
Контактний телефон	м.т. +380977347431
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності. Політика ОК ґрунтується на засадах Положення «Про академічну доброчесність у Національному педагогічному університеті Імені М.П. Драгоманова» (<https://npu.edu.ua/nauka/antyplahiat/polozhennia-pro-vchenu-radu-2.>) Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користування засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет ресурсів зазначається використане джерело. Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Політика щодо відвідування. Під час вивчення ОК здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства України, Статуту НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/images/file/conf/2014/003456.pdf>) і Правил внутрішнього розпорядку НПУ імені М.П. Драгоманова (<https://npu.edu.ua/profkom-spivrobotnykiv?view=article&id=4480&catid=337>), відвідують заняття згідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути

відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання ОК відповідно до положення «Порядок організації і проведення контролю та оцінювання знань студентів Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова», «Порядок контролю якості знань студентів НПУ імені М.П. Драгоманова», «Положення про організацію освітнього процесу у НПУ імені М.П.Драгоманова»(<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>).

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій. Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів у НПУ імені М.П. Драгоманова»(<https://npu.edu.ua/nmc#normatyvno-pravova-baza>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.